

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

ZZZS

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Nikolajeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zzs.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

TOVORNA MOTORNA VOZILA

Šifra dokumenta / izdaja:

NVD – ZbVZD – T 005 / 01

Stran: 1/3

www.zbornica-vzd.si

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- **Seznani se z navodili za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.**
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta.**
- Uporabljaljaj samo **brezhibno delovno opremo.**
- Preveri **delovanje varnostnih naprav.**
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
 - ❖ si **mlajši od 18 let**,
 - ❖ nimaš **voznškega dovoljenja** za vožnjo vozil te kategorije,
 - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
 - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega.**

2. OPOZORILA in NEVARNOSTI

- Poškodbe delavcev ali mimoidočih ali voznika zaradi nevarnosti, ki izvirajo iz prometa.
- Poškodbe delavcev ali mimoidočih zaradi stisnjenja ali udarca z vozilom na gradbišču, skladišču ali deponiji za nalaganje ali razlaganje tovora.
- Poškodbe rok, glave ali drugih delov telesa delavcev ali voznika pri odpiranju stranic kesona motornega vozila pri nalaganju ali razlaganju vozila.
- Poškodbe rok, nog ali telesa zaradi prevrnitve tovora s kesona vozila na voznika, delavce ali mimoidoče.
- Poškodbe voznika pri zamenjavi koles na vozilu zaradi premika vozila, padec kolesa, pobeg kolesa po strmini, udarec z ročnim orodjem – ključ, dvigalka, ipd..
- Poškodbe delavca oziroma stisnjenje v primeru dela pod nezavarovanim dvignjenim kesonom vozila.
- Poškodbe prstov rok in padec delov vozila na noge pri drugih vzdrževalnih delih na vozilu.
- Poškodbe voznika pri delu z akumulatorjem - poškodbe z žvepleno kislino po rokah ali drugih delih telesa.
- Udarec z delom telesa ob dele vozila ali padec delavca zaradi spolzke stopnice na kabini vozila ali pri vzpenjanju na keson, pri čiščenju kesona in pri skakanju iz kabine ali iz kesona vozila.
- Padec voznika zaradi spolzkosti, zaledenosti, neravnosti ali založenosti tal v delavnici, delovišču, na cesti in drugih površinah.
- Poškodbe voznika zaradi udarca delovnega stroja, padec bremena ali materiala na voznika na gradbišču.
- Poškodbe voznika zaradi zdrsa vozila s cestišča, v izkop ali v gradbeno jamo na gradbišču.
- Poškodbe voznika zaradi nastanka požara na vozilu - iztekanje goriva ali kajenje v času nalivanja goriva.
- Nastanek požara zaradi neustrezne in poškodovane elektro instalacije na stroju.
- Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.

3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA

- Delovno opremo uporabljaj **namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme.**

	➤ Z delovno opremo upravljaj tako, da s svojim delom ne ogrožaš svoje varnosti in zdravja ali varnosti in zdravja drugih oseb. ➤ Prepovedano je poseganje v nevarno območje! ➤ Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da te ne delujejo. ➤ Voznik se mora zavedati da je odgovoren za varnost ljudi, delavcev, mimoidočih, prometa in tovora ter za svojo varnost. ➤ Pred zagonom vozila mora preveriti stanje zavornega in krmilnega sistema, prekontrolirati nivo olja v vozilu in hladilne tekočine ter zvočno in svetlobno signalizacijo na vozilu, prav tako pa stanje dodatne opreme na vozilu. ➤ Pred premikom vozila se prepričaj glede stanja okolice, in če z premikom vozila nikogar ne ogrožaš. ➤ Signalizacija za vzvratno vožnjo vozila mora brezhibno delovati. ➤ V zimskem času je potrebno kabino vozila očistiti snega in ledu, pri tem pazi, da ne pride do zdrsa in padca zaradi spolzkosti ni zaledenosti tal, stopnice in okolice vozila. S stopnice vozila očisti led in sneg. ➤ Vzdrževalni posegi na vozilu se smejo opraviti le, ko vozilo miruje in je izključeno iz pogona in zavarovano pred premikom. ➤ Preveri ustreznost in nepoškodovanost instalacije za gorivo in elektro opremo na vozilu. ➤ Dela na vozilu in nalaganje ter razlaganje vozila opravljaj previdno. Uporabljal predpisana osebna varovalna sredstva (rokavice, zaprto obutev, delovno obleko, po potrebi tudi sončna očala – v primeru bleščanja med vožnjo). ➤ NE DOVOLI, da se za vozilom pri vzvratni vožnji nahajajo ljudje, bodi previden in spremljaj okolico ter opozarjaj prisotne in mimoidoče na nevarnost udarca ali stisnjenja. ➤ V manipulativnem območju vozila na gradbišču se ne smejo zadrževati drugi delavci in mimoidoči – odstrani delavce in mimoidoče, da jih manipulacija vozila ne ogroža in delo opravljaj previdno, da ne ogrožaš okolice. ➤ Z vozilom se ne približuj robu izkopa, jame ali jaška, nagnjenega terena, ipd., če robovi izkopov niso zavarovani pred zrušitvijo z opiranjem, da vozilo ne zdrsne v izkop ali po nagibu terena. ➤ Pri strmih in nagnjenih terenih pazi, da ne pride do prevrnitve vozila. Upoštevaj dovoljeni nagib terena na katerem smeš izvajati dela kot je to predpisal proizvajalec vozila. ➤ Prepovedano je enostransko obremenjevanje kesona vozila ali obremenjevanje preko predpisane nosilnosti. ➤ Ne zapuščaj vozila dokler je v pogonu in se popolnoma ne zaustavi in vzemi ključ iz vozila. ➤ Kot voznik si dolžen sodelovati pri nalaganju in razlaganju vozila in opozarjati na nepravilnost nalaganja. ➤ Tovor na kesonu vozila mora biti enakomerno razporejen in zavarovan pred premikom. ➤ Pri montaži dodatnih orodij na vozilo kot je čelni snežni plug in naprava za posipavanje cestišča, pazi, da ne pride do stisnjenja prstov rok ali noge med dele naprav in vozila. ➤ Pritrditev dodatnih orodij na vozilo mora biti zanesljiva, da ne izpade ali se poškoduje zaradi odpetja. ➤ Odpiranje in zapiranje stranic kesona mora biti previdno, to naj izvajata dva delavca zaradi teže stranice, da ne pride do udarca v glavo ali do zaprtja prstov rok med stranice ali do poškodbe hrbtenice zaradi prevelikega napora. Pri odpiranju ali zapiranju stranice moraš stati ob strani stranice, da te ta ne udari. ➤ Strogo je prepovedano čiščenje, mazanje in popravilo vozila ter drug poseg med obratovanjem.	

	➤ Če pride do poškodb ali do napak pri obratovanju, vozilo ustavi in poskrbi, da se napake strokovno odpravijo. Če je potrebno opraviti delo pod dvignjenim kesonom, mora biti ta zavarovan pred spustom. ➤ Ustavljanje in parkiranje vozila je praviloma dovoljeno na ravnem terenu, če to ni mogoče, je potrebno izbrati čim manjši naklon ali strmino terena in vozilo zavarovati pred premikom z ročno zavoro in z klini – zagozdami. ➤ Pri vsakem zapuščenju vozila moraš vozilo ustaviti iz pogona, ga parkirati na mesto kjer nikogar ne ogroža in ga zavarovati pred premikom. Ključ vzami iz vozila in zakleni kabino vozila. ➤ Pri nalaganju in razlaganju vozila bodi previden, da te breme ne stisne ali pade na noge oziroma nate, če se opravlja nalaganje z dvigalom – ne stoj v neposredni bližini vozila in pazi na noge in roke. ➤ Pri nalivanju goriva bodi previden, da ne razlivaš le-tega po motorju in okolici – uporabljalj lijak; ne kadi in ne uporabljalj odprtega plamena. Iztekanje ali polivanje goriva na vroči motor lahko povzroči požar. ➤ V kabini vozila ni dovoljeno prevažanje goriva. ➤ Kabina vozila mora biti čista in urejena, opremljena z gasilnim aparatom, kompletom za prvo pomoč, trikotnikom in rezervnimi žarnicami.	
4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
	➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brežhibnost. ➤ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: ❖ delovna obleka, ❖ zaščitna čelada (SIST EN 397), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico (SIST EN ISO 20345).	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravah kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo <u>takoj izključi in o tem obvesti pristojnega</u>. ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!«	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči.	
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela.	